

Przybywa śmieciówek

Państwowa Inspekcja Praca podsumowała lata 2013-2015 pod kątem umów śmieciowych. Niestety, śmieciówek przybywa. Najgorzej jest w małych i średnich firmach handlowych i przemysłowych

W ciągu trzech ostatnich lat inspektorzy kontrolowali od 1,7 do 2,7 tys. firm rocznie (łącznie kontrole planowe i skargowe). W 2013 r. wątpliwości budziła co piątą kontrolowana umowa cywilnoprawna. A w 2015 r. już co czwarta skontrolowana powinna być etatem.

Najczęstsze tłumaczenia pracodawców to nieprzewidywalna sytuacja na rynku, brak środków na etatowe zatrudnienie, wolna wola pracownika i nieznanostwo prawa. W małych i w średnich (do 49 osób) firmach niezgodnie z prawem zawarta jest co trzecia umowa cywilnoprawna. Dla porównania, w największych (powyżej 250 osób) co szósta. Najwięcej śmieciówek, które powinny być etatami, zawarto w przetwórstwie przemysłowym, handlu i budownictwie.

PIP podkreśla, że zamiana "śmieciówki" na etat wymaga istnienia jednocześnie kilku warunków, nie tylko podległości służbowej. Dlatego odsetek wyroków sądowych korzystnych dla pracowników jest niewielki. W 2013 r. inspektorzy skierowali do sądów ponad sto powództw o ustalenie istnienia stosunku pracy (jedno powództwo może dotyczyć kilku pracowników), a w 2014 i 2015 r.- ponad 200. Tylko ułamek wyroków był korzystny dla pracowników, np. w 2015 r. "śmieciówki" zamieniono na etaty tylko w 30 przypadkach. Bardzo często sędziowie powoływali się też na tzw. wolną wolę stron i uznawali, że umowa cywilnoprawna zawarta jest za obopólną zgodą pracodawcy i zleceniobiorcy.

Ekspertsi są zgodni, że ograniczenie patologii na rynku pracy nie dokona się wyłącznie rękami inspektorów pracy. W piśmie skierowanym do posłów urzędnicy PIP proponują zorganizowanie "zakrojonej na szeroką skalę działalności edukacyjnej i informacyjnej dla pracodawców i pracobiorców". Miałyby ona opierać się "na przedstawieniu realnych propozycji, np. obniżenia kosztów pracy i uświadomieniu korzyści wynikających z legalnego zatrudnienia".

red.hd

fot. jarmoluk/pixabay.com/CC0 Public Domain

www.solidarnosc.org.pl